

Силабус освітнього компоненту **ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ**

Рівень вищої освіти – **другий (магістерський) рівень**

Освітньо-професійна програма – **Право**

Рік навчання: **2025-2026**, Семестр: **_1_**

Кількість кредитів: **денна ф/н - 3, заочна ф/н – 3**

Обсяг годин: **денна ф/н - 90, заочна ф/н – 90**

Мова викладання: **українська**

Підсумковий контроль – **залік**

Форма проведення занять – **лекції, семінарські заняття**

Назва освітнього компоненту	<u>Правові системи сучасності</u> <u>Modern Legal Systems</u>
Викладач	Коритко Лілія Ярославівна , в.о. завідувача кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» доктор юридичних наук, професор Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13, каб. 409
E-mail:	lilia160170@gmail.com
Консультації викладача	Чт. 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Правові системи сучасності» посідає важливе місце у системі підготовки майбутніх юристів. Програма вивчення цієї вибіркової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів.

Знання закономірностей виникнення і функціонування державно-правових інститутів, засвоєння понятійно-категоріального апарату юриспруденції в різних правових системах необхідні студенту як база для вивчення галузевого законодавства та юридичних процедур, а також для вироблення та закріплення навичок та умінь практичного застосування права.

Сьогодні розширення зв'язків між різними країнами світу, посилення міграційних процесів не може не впливати і на правові відносини, що виникають між учасниками світового співтовариства. Це пояснює зростання значення дослідної діяльності в галузі вивчення різних правових систем.

В межах курсу вивчається і досліджується поняття типу (сім'ї) правових систем, загальнотеоретичні питання порівняння правових систем сучасних держав.

Метою викладання навчальної дисципліни «Правові системи сучасності» є формування у майбутніх фахівців юридичного профілю уявлень про особливості існування правової реальності, формування системи правових понять і основних концепцій існування права і держави, вивчення правових систем країн світу.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті

Спеціальні компетентності:

СК2 Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4 Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України

СК16. Здатність демонструвати знання й розуміння правових явищ в умовах глобалізаційних процесів.

4. Програмні результати навчання:

ПРН3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН10 Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН12 Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 18. Демонструвати знання і розуміння проблематики глобалізаційних процесів у контексті розвитку сучасних правових явищ.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	14	10
семінарські заняття	16	6
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	50	64
всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття правової системи. Класифікація і типологія правових систем. Місце правової системи України	2	2
Тема 2.	Романо-германський тип правових систем. Наближення правопорядків у країнах Європейського Союзу	2	2
Тема 3.	Англо-американський тип правових систем.	2	2
Тема 4.	Змішаний тип правових систем. Латиноамериканська група. Скандинавська група.	2	2
Тема 5.	Релігійний тип правових систем. Мусульманське право. Індуське (індуїстське) право. Іудейське (єврейське) право. Канонічне (християнське) право.	4	2
Тема 6	Традиційний тип правових систем. Далекосхідна група. Африканська група.	2	

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття правової системи. Класифікація і типологія правових систем. Місце правової системи України	2	2
Тема 2.	Романо-германський тип правових систем. Наближення правопорядків у країнах Європейського Союзу	2	2
Тема 3.	Англо-американський тип правових систем	2	2
Тема 4.	Змішаний тип правових систем. Латиноамериканська група. Скандинавська група.	4	
Тема 5.	Релігійний тип правових систем. Мусульманське право. Індуське (індуїстське) право. Іудейське (єврейське) право. Канонічне (християнське) право.	4	
Тема 6	Традиційний тип правових систем. Далекосхідна група. Африканська група.	2	

Самостійна робота			
Опис змісту навчання (наприклад, теми або видинавчальної активності)		ДФ год.	ЗФ год.
Поняття правової системи. Класифікація і типологія правових систем. Місце правової системи України		8	10
Романо-германський тип правових систем. Наближення правопорядків у країнах Європейського Союзу		10	10
Англо-американський тип правових систем		8	10
Змішаний тип правових систем. Латиноамериканська група. Скандинавська група.		8	10
Релігійний тип правових систем. Мусульманське право. Індуське (індуїстське) право. Іудейське (єврейське) право. Канонічне (християнське) право.		8	12

Традиційний тип правових систем. Далекосхідна група. Африканська група.	8	12
--	---	----

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях. Доповідь є інформаційним повідомленням.	10	10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	Зараховано
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		

35-59	FX	Незадовільно з можливою повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про академічну доброчесність в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті Національного університету «Одеська юридична академія»

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Регулярне відвідування семінарських занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою є необхідною умовою. Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування.
Вимоги до індивідуальної роботи	Реферат повинен містити результати поглибленого дослідження окремих питань курсу та бути підкріпленим науково-методичною базою. Доповідь є інформаційним повідомленням.
Вимоги до самостійної роботи	Ознайомлення з рекомендованою літературою є необхідною умовою. Допускається використання мультимедійних технологій для представлення результатів аналізу рекомендованої літератури.

	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних питань, написанні рефератів, тез, статей. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, заліку

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Коритко Л. Я. Порівняльне правознавство: навчально-методичний посібник для студентів–бакалаврів денної та заочної форм навчання. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2020. 114 с.
2. Коритко Л. Я., Боднарчук М. М. Правові системи сучасності: навчально-методичний посібник для студентів–магістрів денної та заочної форм навчання. Івано-Франківськ: ІФННЮІ НУ «ОЮА», 2023. 80 с.
3. Коритко Л. Я., Барчук І. В. Методологія юриспруденції: навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2020. 38 с.
4. Коритко Л. Я. Методологія юриспруденції: навчально-методичний посібник з конспектом лекцій для студентів магістратури. Івано-Франківськ: ІФННЮІ НУ «ОЮА», Територія друку. 2025. 72 с.
5. Коритко Л. Я. Загальнотеоретична юриспруденція: навчальний посібник для підготовки до здачі державного іспиту / Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА» – Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2021. 120 с. – ISBN 978-617-7468-80-5
6. Коритко Л. Я. Правові системи сучасності: підручник для студентів юридичних закладів вищої освіти / Івано-Франківський навчально-науковий юридичний інститут НУ «ОЮА». Івано-Франківськ: Територія друку, 2025. 112 с.
7. Порівняльне правознавство: навч.-метод. посібник для спеціальностей 081 «Право», 293 «Міжнародне право» / укл.: Ю. Ю. Акіменко, М. Р. Аракелян, Х. Н. Бехруз [та ін.] ; за ред. О. В. Бігняка ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2021. 80 с.
8. Рязанов М. Ю, Чувакова Г. М, Антошина І. В. Правові системи сучасності: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти 1 курсу за освітнім ступенем «магістр» судово-адміністрат. ф-ту за спец. 293 «Міжнародне право». Одеса : Фенікс, 2022. 108 с.
9. Сурілова О. О., Акіменко Ю. Ю. Взаємодія правової системи ЄС з іншими правовими системами : навч.-метод. посіб. для аспірантів спец. 293 «Міжнародне право» [Електронне видання] / за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. 88 с.

11.2. Допоміжна:

Наукові статті, тези доповідей та ін.

1. Бондаренко В. А., Федішин О. М. Значення та особливості правової комунікації: зарубіжний досвід. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 1. С. 15–19
2. Здреник І. В. Право людини на охорону здоров'я: особливості правового регулювання в окремих державах ЄС. Вісник Національного університету «Львівська політехніка. Серія «Юридичні науки» 2022. № 3(35). С. 54-59.
3. Коритко Л. Я., Джуган В. О. Основні риси права стародавніх Індії та Китаю. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2021, том 28. С. 61-68. <http://npnuola.onua.edu.ua/index.php/1234/article/view/697/742>

4. Коритко Л. Я., Кучера А. М. Історико-правова характеристика припинення господарюючих суб'єктів (за законодавством Австро-Угорщини). Причорноморські публічно-правові читання: Матеріали Міжнародної наукової конференції (м. Коблево, 10-12 вересня 2021 р.) / МОН України, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Центр українсько-європейського наукового співробітництва (Миколаївське відділення), Куявський університет у Влоцлавеку (Республіка Польща). Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч. I. С. 26-29. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6eb25742-37f6-487d-8a5a-35dceaf464e7/content>
5. Кучера А. М., Ткач О. В., Коритко Л. Я. Висвітлення в The Guardian цінової політики на житло у Великій Британії. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2025. № 71. С. 263-267. DOI <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2025.71.58>
6. Олексюк М. Сучасна англо-американська філософія кримінального права: концепції та принципи / Актуальні проблеми держави і права : зб. наук.пр. / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.»; редкол. : Г. І. Чанишева (голов. ред.) [та ін.]. Випуск 85. Одеса: Гельветика, 2020. С. 158–165.
7. Олексюк М. Морально-етичні концепти сучасної англо-американської філософсько-правової думки. Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя: Запорізький національний університет. 2021. № 11. С. 827-830.
8. Онишко О. Б., Парасюк В. М. Репродуктивні права та гарантії їх забезпечення в Україні та в країнах Європи. Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання. Ужгородський національний університет. 2023. № 2. С. 120-128.
9. Панкевич О. З. Зовнішньополітичний механізм США: деякі конституційно-правові аспекти модернізації. Харківський національний університет внутрішніх справ: 20 років у статусі національного : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2 берез. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Сокурєнко (голова), Д. В. Швець (заст. голови), О. М. Бандурка та ін. ; упоряд. В. А. Греченко] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. С. 314–315.
10. Панкевич О. З., Кравченко О. О. Реалізація принципу місцевої автономії: досвід Іспанії. Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні: зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во Хмельниц. ін-ту МАУП, 2021. Вип. 10. С. 175–182.
11. Повалена М. В. Види насильницьких злочинів проти власності за кримінальним правом України та Республіки Польща. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 4. С. 475-478.
12. Яремчук В. Д., Яремчук С. В. Українська та американська моделі академічної свободи: порівняльний аналіз. Державотворення та правотворення в контексті євроінтеграції : матеріали доповідей, виступів і повідомлень учасників VI-го Всеукраїнського круглого столу (м. Львів, 10 грудня 2020 р.). Львів: Видавництво «БОНА», 2020. С. 178–183.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

www.president.gov.ua – Президент України
www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
www.ombudsman.kiev.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини
www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України
www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України
www.scourt.gov.ua – Верховний Суд
www.ccu.gov.ua - Конституційний Суд України
<https://www.gp.gov.ua> – Офіс Генерального прокурора
www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень

<http://parlament.org.ua/> - Лабораторія законодавчих ініціатив
<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського
<https://vseosvita.ua/test/pravovi-systemy-suchasnosti-886659.html> - Тест: Правові системи сучасності
<https://naurok.com.ua/test/sistema-prava-2227921.html> - Тест: Система права

11.4. Міжнародні видання:

13. Барабаш О. О. Ціннісний вектор зближення України з Європейським союзом : питання Євроінтеграції. «Hungary – Ukraine- European Union : Scientific Interaction of Modern Legal Thoughts March, 2020. Hungary, С. 12-15 .
14. Коритко Л. Я. Аналіз окремих положень концепції розвитку юридичної освіти в Україні. Scientific and pedagogic internship «Ways of improving the training of qualified lawyers in Ukraine and the EU» : Internship proceedin.gs, February 8 – March 19, 2021. Frankfurt an der Oder : «Baltija Publishing». // European University Viadrina Frankfurt (Oder), 2021. Pp. 57-59.
15. Tkach O. V., Kuchera A. M. Specifics of State Regulation of Foreign Export (USA-Japan). Current Trends in Scientific Research Development. Proceedings of the 13th International Scientific and Practical Conference (August 1-3, 2025). / Editor M. L Komarytskyy. Ph.D. in Economics, Associate Professor. BoScience Publisher. Boston, USA. 2025. Pp. 212-214. ISBN 978-1-73981-122-8 <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/08/CURRENT-TRENDS-IN-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-1-3.08.25.pdf>

В.о. завідувача кафедри
загальноправових та гуманітарних дисциплін

Лілія КОРИТКО